בְּתוֹךְ הַנַּחַל

סְעוּדָה שְׁלִישִׁית פָּרָשַׁת נָשֹׂא ה'תשע"ח

דְּבָרִים נִפְלָאִים וְנִפְלָאִים, מְעוֹרְרִים מְעִירִים וּמְחַזְּקִים, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ הַנַּחַל נוֹבְעִים, לְהַחֲיוֹת נֶפֶשׁ כָּל חַי וּמִשָּׁם יִשְׁקוּן הָעֲדָרִים, לְהִתְחַזֵּק בַּעֲבוֹדַת הַבּוֹרֵא בְּכָל דֶּרֶךְ שֶׁיִּהְיוּ נִמְצָאִים

אֲשֶׁר נֶאֶמְרוּ עַל יְדֵי מוֹרֵנוּ רַבִּי **יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט"א עַל פִּי דַּרְכּוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל **מָרָן מוֹהַרַ"שׁ זי"ע**

פָּרָשַׁת נָשֹׂא

בְּסְעוּדַת שְׁלִישִׁית סְעוּדַת רַעֲוָא דְרַעֲוִין פָּרָשַׁת נָשֹׂא דִּבֵּר מַהַר"י נ"י דִּבּוּרִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד עַל פִּי דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ק"ו) עַיֵּן שָׁם.

פָּתַח וְאָמַר מַהַר"י נ"י, דָּוִד הַמֶּלֶךְ אוֹמֵר בִּתְהִלִּים (תְּהִלִּים מא): "אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ ה'". כַּוָּנַת הַפָּסוּק הֵן כְּשֶׁמְּעַיְּנִים בַּפֵּרוּשׁ הַפָּשׁוּט, הוּא פַּשְׁטוּת עַל פִּי פְּשׁוּטוֹ, שֶׁאַשְׁרֵי לְאָדָם הַנּוֹתֵן צְדָקָה לֶעָנִי שֶׁאֵין לוֹ מַה לֶּאֱכֹל וְכוּ', כִּי כְּשֶׁרוֹאִים עָנִי שֶׁאֵין לוֹ מַה לֶּאֱכֹל וְאַתָּה בָּא וְנוֹתֵן לוֹ לֶאֱכוֹל וְכוּ' זֶה הַצְּדָקָה הֲכִי גָּדוֹל, וְהַשָּׂכָר לָזֶה הוּא "בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ ה'" וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי י) "צְדָקָה תַּצִּיל מִמָּוֶת".

וְהִנֵּה מוֹהַרַ"שׁ זַ"ל הָיָה תָּמִיד אוֹמֵר בְּעִנְיַן הַבַּיִת הַתַּבְשִׁיל בְּיַבְנְאֵל שֶׁמְּחַלְּקִים שָׁם מָנוֹת חֲמוֹת אֲרוּחַת בֹּקֶר, וַאֲרוּחַת עֶרֶב, וְכוּ', לְכָל רָעֵב וְצָמֵא בְּלִי שׁוּם תַּשְׁלוּם, אָמַר עַל זֶה מוֹהַרַ"שׁ זַ"ל שֶׁהַבַּיִת הַתַּבְשִׁיל זֶהוּ הַצְּדָקָה הֲכִי גָּדוֹל, כִּי אִם אָדָם הוּא רָעֵב הוּא יֹאכַל וְאִם לָאו לָאו, וְלֹא שַׁיָּךְ בְּזֶה לַעֲבוֹד עָלֶיךָ, כִּי כַּמָּה מָנוֹת כְּבָר יָכוֹל אָדָם לֶאֱכוֹל, שְׁתַּיִם שָׁלֹשׁ, נוּ אַדְרַבָּה תֹּאכַל בְּתֹאבוֹן, אֲבָל יוֹתֵר מִזֶּה הוּא מִמֵּילָא כְּבָר לֹא יָכוֹל לֶאֱכוֹל, כִּי אִם הוּא לֹא רָעֵב הוּא לֹא יֹאכַל, אָז אֵין לְךָ מַה לְּדַאֹג, תֵּן לוֹ לֶאֱכוֹל בְּשֶׁפַע, וְאַדְרַבָּה שֶׁיֹּאכַל בְּתֹאבוֹן, וְזֶהוּ הַמְּצָוָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר שֶׁל צְדָקָה, כִּי הֲרֵי אַתָּה רוֹאֶה שֶׁהוּא אוֹכֵל אֶת הָאֹכֶל שֶׁהֻכְנַתְּ לוֹ.

מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁנּוֹתְנִים כֶּסֶף לִצְדָקָה אָז אֵינְךָ בָּטוּחַ מַה יַּעֲשֶׂה הָאָדָם עִם הַכֶּסֶף הַזֶּה, אֲבָל אֵצֶל אוֹכֵל "אֵין בּוֹדְקִין בְּמְזוֹנוֹת" כִּי בְּאוֹכֵל תּוֹכַל כְּבָר לָדַעַת אִם הוּא רָעֵב אוֹ לֹא, תֵּן לוֹ מָנָה וְתִרְאֶה, אִם הוּא שָׂבֵעַ הוּא מִמֵּילָא לֹא יֹאכַל, וְאִם הוּא כֵּן רָעֵב אַדְרַבָּה שֶׁיֹּאכַל.

עַל כָּל פָּנִים זֶה בְּפַשְׁטוּת הַפֵּרוּשׁ הַפָּשׁוּט שֶׁהָאָדָם יִתֵּן צְדָקָה, וּבִפְרָט כְּשֶׁנּוֹתֵן אֹכֶל לֶעָנִי, אַשְׁרֵי לוֹ, שֶׁהוּא מְחַיֶּה אֶת הֶעָנִי, וַאֲזַי בִּזְכוּת הַצְּדָקָה שֶׁעָשָׂה יִהְיֶה שְׁכָרוֹ אֲשֶׁר "בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ ה'".

וְהִנֵּה בָּא רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ק"ו) וּמְפָרֵשׁ לָנוּ אֶת הַפָּסוּק (תְּהִלִּים מ"א): "אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ ה'" בְּאֹפֶן אַחֵר לְגַמְרֵי, דְּהִנֵּה 'אֵין עֲנִיּוּת אֶלָּא מִן הַדַּעַת' (נְדָרִים מא). וְעַל זֶה, הֵינוּ עַל זֶה בְּעַצְמוֹ שֶׁאֵין לְהָאָדָם דַּעַת, וְהוּא עָנִי בְּדַעַת, עַל זֶה בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ רַחֲמָנוּת לְרַחֵם עַל הֶעָנִי הַזֶּה

שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת, כִּי אֵין רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה מִזֶּה. וַעֲנִיּוּת זֶה **בִּכְלָלוּת - וּבִפְרָטוּת. בִּכְלָלוּת** עַל אִישׁ שֶׁאֵין לוֹ שֵׂכֶל בַּעֲבוּדַת הַבּוֹרֵא, וְצָרִיךְ הַבַּעַל שֵׂכֶל לְהַשְׂכִּילוֹ. **וּבִפְרָטוּת** עַל הָאִישׁ עַצְמוֹ, כִּי יֵשׁ זְמַן שֶׁאֵין לוֹ שֵׂכֶל, וְהוּא נִקְרָא קָטְנוּת הַמּוֹחִין, וְצָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לָבוֹא לְגַדְלוּת הַמּוֹחִין, עַיֵּן שָׁם.

הַיְנוּ כִּי יֵשׁ אֶחָד שֶׁהוּא עָנִי בְּדַעְתּוֹ, וְהוּא שָׁבוּר, וְעוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר וְכוּ', וְהוּא רָעֵב מְאֹד לְהִתְחַזְּקוּת, לְמִילָה טוֹבָה - שֶׁאֶחָד יַגִּיד לוֹ מִילָה טוֹבָה, שֶׁאֶחָד יְחַיֵּךְ אֵלָיו, כִּי אַף אֶחָד לֹא מִסְתַּכֵּל עָלָיו, וְאַף אֶחָד לֹא אִכְפַּת לוֹ מִמֶּנּוּ, וְהוּא מְחַכֶּה עַל תְּשׁוּמַת לֵב וְחִזּוּק שֶׁל מִישֶׁהוּ, וְזֶהוּ הַצְּדָקָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר שֶׁאֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת לָאָדָם, כִּי לְהַחֲיוֹת יְהוּדִי אֵינוֹ דָּבָר רֵיק, וְיכוֹלִים מַמָּשׁ לְהַחֲיוֹת בֶּן אָדָם עִם מִילָה טוֹבָה וְחִיּוּךְ, וְהַצְּדָקָה הַזּוֹ הוּא יוֹתֵר מִצְּדָקָה סְתָם שֶׁנּוֹתְנִים לְאָדָם לֶאֱכוֹל, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַזַ"ל (כְּתוּבוֹת קיא:) טוֹב הַמַּלְבִּין שִׁנַּיִם לַחֲבֵרוֹ יוֹתֵר מִמַּשְׁקֵהוּ חָלָב שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית מ"ט י"ב) "וּלְבֶן שִׁנַּיִם מֵחָלָב" אַל תִּקְרֵי לְבֶן שִׁנַּיִם אֶלָּא לִבּוּן שִׁנַּיִם; כִּי לִפְעָמִים יֵשׁ אָדָם שֶׁהוּא כָּל כָּךְ שָׁבוּר שֶׁאֲפִילוּ כְּשֶׁאַתָּה מְדַבֵּר אִתּוֹ, אוֹ שֶׁאַתָּה אוֹמֵר לוֹ דִּבְרֵי תוֹרָה, הוּא לֹא פֹּה, הָרֹאשׁ שֶׁלּוֹ לֹא פֹּה, וְהוּא בִּכְלָל לֹא שׁוֹמֵעַ מַה שֶּׁאַתָּה אוֹמֵר לוֹ, אֲבָל 'חִיּוּךְ' שֶׁזֶּה לִבּוּן שִׁנַּיִם (כִּי כְּשֶׁאָדָם מְחַיֵּךְ רוֹאִים אֶת הַשִּׁנַּיִם שֶׁלּוֹ) כְּשֶׁאַתָּה מְחַיֵּךְ אֵלָיו וּמַלְבִּין לוֹ שִׁנַּיִם, זֶה הוּא עֲדַיִין מֵבִין וּמְקַבֵּל, וְעִם הַחִיּוּךְ שֶׁלְּךָ לְבַד אַתָּה יָכוֹל מַמָּשׁ לְהַצִּילוֹ.

וְאוּלַי אֶפְשָׁר לְפָרֵשׁ בְּזֶה אֶת הַפָּסוּק "וּלְבֶן שִׁנַּיִם מֵחָלָב" 'מֵחָלָב' הוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת מִ'נְחָה חֲדָשָׁה לַיהוָ"ה בְּ'שָׁבוּעוֹתֵיכֶם, שֶׁזֶּהוּ הַלִּמּוּד שֶׁל חַג הַשָּׁבוּעוֹת שֶׁנַּעֲשִׂים לִבְרִיָּה חֲדָשָׁה בֶּחָג הַשָּׁבוּעוֹת כְּמוֹ תִּינוֹק אֲשֶׁר מַאֲכָלוֹ הוּא רַק חָלָב, כְּמוֹ כֵּן אֲנַחְנוּ נוֹלַדְנוּ עַכְשָׁו מֵחָדָשׁ, אֲבָל חִיּוּךְ שֶׁל הָאָדָם שֶׁהוּא מְחַיֵּךְ לַזּוּלַת בִּבְחִינַת "וּלְבֶן שִׁנַּיִם" - לִבּוּן שִׁנַּיִם, זֶה יוֹתֵר 'מֵחָלָב', הַיְנוּ מִלְחַזֵּק אוֹתוֹ בְּדִבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת שֶׁהוּא עַכְשָׁו נַעֲשֶׂה בִּבְחִינַת קָטָן שֶׁנּוֹלַד שֶׁמַּאֲכָלוֹ הוּא חָלָב וְכוּ'.

וְהִנֵּה כְּשֶׁמְּדַיְּקִים בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל רוֹאִים שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל אוֹמֵר פֹּה שְׁתֵּי עִנְיָנִים, עִנְיָן אֶחָד הוּא שֶׁהָאָדָם יַכְנִיס שֵׂכֶל בְּדַל, הַיְנוּ בְּהַזּוּלַת, שֶׁיְּחַזֵּק אֶת הַזּוּלַת.

וּכְשֶׁמַּעֲיָנִים עוֹד בַּתּוֹרָה רוֹאִים שֶׁרַבֵּנוּ זַ"ל כּוֹתֵב גַּם אֶת הָעִנְיָן שֶׁל הַחִזּוּק **בִּפְרָטוּת** עַל הָאִישׁ עַצְמוֹ, שֶׁהָאָדָם בְּעַצְמוֹ צָרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בִּפְרָטוּת, כִּי יֵשׁ זְמַן שֶׁהָאָדָם אֵין לוֹ שֵׂכֶל, וְהוּא נִקְרָא קָטְנוּת הַמּוֹחִין, וְצָרִיךְ הָאָדָם לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לָבוֹא לְגַדְלוּת הַמּוֹחִין וְכוּ'. דְּהַיְנוּ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הֶפְצָה לְעַצְמוֹ, דְּהַיְנוּ לוֹמַר לְעַצְמוֹ דִּבְרֵי חִיזּוּק, לִלְמֹד בַּ"אֲשֶׁר בַּנַּחַל", לְעַיֵּן בְּקָנְטְרֵס הִתְחַזְּקוּת, לִשְׁמוֹעַ שִׁיעוּר הִתְחַזְּקוּת, כְּמוֹ שֶׁיֵּשׁ הַיּוֹם בָּעוֹלָם כָּל מִינֵי דְּרָכִים לְקַבֵּל חִיזּוּק בִּכְלִי שְׁמִיעָה וְכוּ', וְהָאָדָם יָכוֹל לְקַבֵּל חִיזּוּק לְעַצְמוֹ, כִּי לִפְעָמִים יֵשׁ אָדָם אֲשֶׁר מְחַזֵּק אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, אֲבָל מֵעַצְמוֹ הוּא שׁוֹכֵחַ, וְלָכֵן צָרִיךְ הָאָדָם לִזְכֹּר לְחַזֵּק גַּם אֶת

עַצְמוֹ וּלְהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ מִבְּחִינַת קְטַנּוּת הַמּוֹחִין לָבֹא לְגַדְלוּת הַמּוֹחִין, וְכֵידוּעַ הַסִּפּוּר שֶׁהָיָה פַּעַם אֶצֶל מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל שֶׁהִגִּיעַ אֵלָיו שָׁלִיחַ חַבַּ"ד שֶׁהָיָה דַּרְכּוֹ בַּקֹּדֶשׁ לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים בְּמִצְוַת הַנָּחַת תְּפִלִּין, וְהִנֵּה הִגִּיעַ פַּעַם הָאִישׁ הַזֶּה אֶל מוֹהֲרָא"שׁ מְאֹד שָׁבוּר, וְרָצָה לִשְׁמוֹעַ דִּבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת מִמּוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל, שֶׁאַל אוֹתוֹ מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל תַּגִּיד לִי הַאִם הִנַּחְתָּ הַיּוֹם תְּפִלִּין לְכַמָּה אֲנָשִׁים? עָנָה הָאִישׁ כֵּן בְּוַדַּאי! לְכַמָּה אֲנָשִׁים הִנַּחְתָּ הַיּוֹם תְּפִלִּין? עָנָה הָאִישׁ, לְכָךְ וְכָךְ אֲנָשִׁים! עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהֲרָא"שׁ, לֹא נָכוֹן! שָׂכַחְתָּ אֶחָד, הִנַּחְתָּ הַיּוֹם לְעוֹד יְהוּדִי אֶחָד תְּפִלִּין, שׁוֹאֵל אוֹתוֹ הָאִישׁ הַנַּ"ל לְמִי עוֹד הִנַּחְתִּי תְּפִלִּין שֶׁשָּׁכַחְתִּי מִזֶּה? עָנָה לוֹ מוֹהֲרָא"שׁ מִמְּךָ בְּעַצְמְךָ שָׁכַחְתָּ! הֲרֵי הִנַּחְתָּ הַיּוֹם גַּם לְעַצְמְךָ תְּפִלִּין, הֲרֵי תָּפַסְתָּ הַיּוֹם אֶת הַגּוּף שֶׁלְּךָ וְשַׂמְתָּ לוֹ תְּפִלִּין, וְלָמָּה שֶׁלֹּא תְּחַיֶּה אֶת עַצְמְךָ גַּם בְּזֶה, הֲרֵי אָסוּר לְךָ לִשְׁכֹּחַ מִזֶּה שֶׁגַּם אַתָּה יְהוּדִי, וּמָצָאתָ הַיּוֹם אֶת עַצְמְךָ, וְזָכִיתָ לְהָנִיחַ תְּפִלִּין הַיּוֹם גַּם עַל הַגּוּף שֶׁלְּךָ בְּעַצְמְךָ.

כִּי הָאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לִמְצוֹא בְּעַצְמוֹ נְקוּדּוֹת טוֹבוֹת וּלְהָאִיר אֶת הַקְּטַנּוּת הַמּוֹחִין שֶׁלּוֹ לְהָבִיאוֹ אֶל גַּדְלוּת הַמּוֹחִין.

וְהַנֵּה אוֹמֵר לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל: **וְאִם לֹא יָכוֹל 'בְּעַצְמוֹ' לָבוֹא לְגַדְלוּת הַמּוֹחִין, עֵצָה לָזֶה, שֶׁיְּשַׁכְּיל אֲחֵרִים, וְעַל יְדֵי זֶה נִתְעוֹרֵר גַּם אֶצְלוֹ.**

כִּי לִפְעָמִים אָדָם אֵינוֹ מְסֻגָּל בְּעַצְמוֹ לִמְצוֹא חִיזּוּק לְעַצְמוֹ, אָז מַהוּ הָעֵצָה בִּשְׁבִילוֹ? אֵיךְ הוּא יָכוֹל לָבֹא לְגַדְלוּת הַמּוֹחִין? הָעֵצָה הוּא שֶׁיְּחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, וְעַל יְדֵי זֶה מִמֵּילָא יִהְיֶה לוֹ גַּם כֵּן חִיזּוּק.

כִּי בֶּאֱמֶת כָּל אֶחָד שֶׁהוּא מְקֹרָב אֶל רַבֵּנוּ זַ"ל וּבִפְרָט דֶּרֶךְ מוֹהֲרָא"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ יֵשׁ לוֹ מָלֵא דִּבּוּרִים טוֹבִים, כִּי כֵּן הָיָה אֶצֶל מוֹהֲרָא"שׁ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ תָּמִיד שֶׁאֲפִילוּ הַקָּטָן שֶׁבַּקְּטַנִּים הָיָה לוֹ דִּבּוּרִים שֶׁלֹּא מוֹצְאִים בְּמָקוֹם אַחֵר, וְכֵן הָיָה אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ"ל שֶׁאֲפִילוּ הַקָּטָן שֶׁבְּתַלְמִידֵי רַבֵּנוּ זַ"ל הָיָה לוֹ דִּבּוּרִים יוֹתֵר מֵאֲנָשִׁים אֲחֵרִים שֶׁבִּמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים, וְכֵן אֶצֶל מוֹהֲרַנ"תְּ זַ"ל, וּכְמוֹ שֶׁהִתְבַּטֵּא פַּעַם מוֹהֲרַנ"תְּ זַ"ל "מַה שֶּׁאָנוּ מְדַבְּרִים בְּלֵיל ד' פָּשׁוּט, אֲפִילוּ צַדִּיקִים בְּגַן עֵדֶן לֹא יְדַבְּרוּ מִזֶּה", [אֲשֶׁר אַגַּב, בְּגִלַּל הַשִּׂיחָה הַזֹּאת סִדְּרוּ אֶת הַשִּׁיעוּר בְּשָׁנִים הַקּוֹדְמוֹת אֶצֶל מוֹהֲרָא"שׁ בְּיוֹם רְבִיעִי (רַק בְּשָׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת שִׁנּוּ אֶת הַשִּׁיעוּר לְלֵיל שִׁישִׁי, אֲבָל מִקֹּדֶם הָיָה הַשִּׁיעוּר בְּיוֹם רְבִיעִי), וּבֶאֱמֶת יֵשׁ בָּזֶה טַעַם לָמָּה קָבְעוּ אֶת הַשִּׁיעוּר דַּיְקָא לְיוֹם רְבִיעִי, כִּי יָדוּעַ אֲשֶׁר הַהֶאָרָה שֶׁל הַשַּׁבָּת הַבָּאָה כְּבָר מַתְחִיל מִיּוֹם רְבִיעִי, וְכֵן רָאִינוּ בִּגְמָרָא לְעִנְיַן הַבְדָּלָה (פְּסָחִים קו.) מִי שֶׁלֹּא הִבְדִּיל בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת מַבְדִּיל וְהוֹלֵךְ וְכוּ' עַד רְבִיעִי בַּשַּׁבָּת עַיִן שָׁם. רוֹאִים מִזֶּה שֶׁעַד יוֹם רְבִיעִי עֲדַיִן שַׁיָּךְ לַשַּׁבָּת דִּלְעֵיל, וּמִיּוֹם רְבִיעִי כְּבָר שַׁיָּךְ לְשַׁבָּת הַבָּאָה, וְזֶה כְּבָר הֻכְנָה לְהַשַּׁבָּת הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה, וְלָכֵן מִיּוֹם רְבִיעִי יֵשׁ כְּבָר דִּבּוּרִים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי, לָכֵן קָבְעוּ אֶת הַשִּׁיעוּר לְיוֹם רְבִיעִי.]

עַל כָּל פָּנִים, כָּל מִי שֶׁהוּא מְקֻשָּׁר אֶל צַדִּיק אֱמֶת יֵשׁ לוֹ דִּבּוּרִים מְלֵאִים הִתְחַזְּקוּת, וְלָכֵן עַל

יְדֵי שֶׁיְּדַבֵּר דִּבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת אֶל הַזּוּלַת אֲזַי מִמֵּילָא כְּבָר יִתְמַלֵּא חִיזּוּק בְּעַצְמוֹ.

וְאִם הוּא לֹא מוֹצֵא דִּבּוּרִים בְּעַצְמוֹ לְחַזֵּק אֶת הַזּוּלַת, הָעֵצָה הוּא שֶׁיִּתֵּן לוֹ לְפָחוֹת אֵיזֶה 'סֵפֶר הִתְחַזְּקוּת', כְּגוֹן 'קוּנְטְרֵס' וְכַדּוֹמֶה, וְהַסֵּפֶר כְּבָר יְדַבֵּר מֵעַצְמוֹ, שֶׁזֶּהוּ הַמַּצָּוָה הַגְּדוֹלָה הַזֶּה שֶׁל הֲפָצָה, לְהָפִיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַל בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר הֵם מְלֵאִים הִתְחַזְּקוּת לְחַזֵּק כָּל יְהוּדִי וִיהוּדִי שֶׁרַק יֵשׁ בָּעוֹלָם, וְהַסֵּפֶר כְּבָר מְדַבֵּר מֵעַצְמוֹ.

וְלִכְאוֹרָה אִם חוֹשְׁבִים לְרֶגַע, נִשְׁאֶלֶת הַשְּׁאֵלָה, הֲרֵי אֲנִי מֵפִיץ סְפָרִים, אֲבָל מִי יְחַזֵּק אוֹתִי? מִי יְחַזֵּק אֶת הַמֵּפִיץ? הֲלֹא הַמֵּפִיץ הַזֶּה בְּעַצְמוֹ אֵיךְ יִהְיֶה לוֹ הִתְחַזְּקוּת? אֶלָּא הַתֵּרוּץ הוּא פְּשׁוּט שֶׁעַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם מֵפִיץ וּמְחַזֵּק יְהוּדִים אֲחֵרִים, עַל יְדֵי זֶה הוּא יִהְיֶה נַעֲשֶׂה מְחֻזָּק מִמֵּילָא, וּכְמוֹ שֶׁמּוֹהֲרָא"ש זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָיָה רָגִיל לוֹמַר כְּשֶׁאֶחָד הָיָה רוֹצֶה לְחַזֵּק אוֹתוֹ "אוֹתִי לֹא צְרִיכִים לְחַזֵּק, אוֹתִי אַל תְּחַזֵּק"!

לִכְאוֹרָה מַה זֹּאת אוֹמֶרֶת, הַאִם הָאָדָם הַמְחַזֵּק אֶת כּוּלָּם לֹא צָרִיךְ הִתְחַזְּקוּת? אֵיךְ זֶה מוּבָן עַל פִּי פַּשְׁטוּת? אֶלָּא מִפְּנֵי שֶׁמּוֹהֲרָא"ש זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הָיָה כָּל יָמָיו מְחַזֵּק אֲחֵרִים, אֲזַי כְּשֶׁעָבַר עָלָיו מַשֶּׁהוּ וְהָיָה צָרִיךְ הִתְחַזְּקוּת הָיָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ כְּבָר מְחַזֵּק אוֹתוֹ.

וְכֵמוֹ שֶׁמּוֹהֲרָא"ש הָיָה תָּמִיד מְסַפֵּר אֲשֶׁר כָּל פַּעַם שֶׁהָיָה בָּא לוֹ בְּמַחְשַׁבְתּוֹ אֵיזֶה חֲלִישׁוּת הַדַּעַת, וְהָיָה מַחְלִיט בְּעַצְמוֹ, זֶהוּ זֶה, אֲנִי מַפְסִיק אֵין לִי כְּבָר כֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ וְכוּ' וְכוּ', מַה יֵּשׁ לִי כְּבָר, רַק בִּזְיוֹנוֹת, שְׁפִיכוּת דָּמִים, אֲנִי סוֹגֵר אֶת הָעֵסֶק שֶׁלִּי וְכוּ', תָּמִיד בְּמַצָּב כָּזֶה הָיָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְסַבֵּב אֲשֶׁר פִּתְאוֹם הִגִּיעַ אֵיזֶה מִישֶׁהוּ וְאָמַר לְמוֹהֲרָא"ש, "אַתָּה הִצַּלְתָּ אֶת הַחַיִּים שֶׁלִּי, אֲנִי הָיִיתִי כְּבָר מוּכָן לִקְפֹּץ מֵהַגַּג וְרַק הַ'קוּנְטְרֵס' וְהַסֵּפֶר שֶׁלָּכֶם הִצִּיל אוֹתִי" וְכֵן הָיָה הַדָּבָר הַזֶּה חוֹזֵר עַל עַצְמוֹ כָּל פַּעַם בְּצוּרָה אַחֶרֶת, שֶׁתָּמִיד הִגִּיעַ אֵיזֶה מִישֶׁהוּ וְסִפֵּר לְמוֹהֲרָא"ש אֲשֶׁר דַּיְקָא עַל יָדוֹ זָכָה לְמַה שֶׁזָּכָה, וְהוּא זַ"ל הִצִּיל אֶת חַיָּיו וְכוּ'. וְזֶה חִזֵּק כָּל כָּךְ אֶת מוֹהֲרָא"ש שֶׁהֶחְלִיט בְּדַעְתּוֹ שֶׁהוּא מַמְשִׁיךְ הָלְאָה, וְלֹא עוֹזֵב אֶת הָעֵסֶק הַזֶּה לְחַזֵּק יְהוּדִים.

וְלָמָּה בֶּאֱמֶת סִבֵּב הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָעִנְיָן הַזֶּה שֶׁתָּמִיד יָבֹא מִישֶׁהוּ פִּתְאוֹם בְּרֶגַע הַנָּכוֹן לְחַזֵּק אֶת מוֹהֲרָא"ש? אֶלָּא הַתֵּרוּץ הוּא כִּי אָדָם אֲשֶׁר מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעַצְמוֹ כְּבָר מְחַזֵּק אוֹתוֹ.

וְהִנֵּה אוֹמֵר לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל אֲשֶׁר הָעֵצָה לְהִתְחַזֵּק בְּעַצְמוֹ הוּא לְדַבֵּר עִם הַזּוּלַת דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהִתְחַזְּקוּת, וְעַל יְדֵי זֶה אַתָּה בְּעַצְמְךָ כְּבָר תִּהְיֶה נַעֲשֶׂה מְחֻזָּק בִּבְחִינַת אוֹר יָשָׁר וְאוֹר חוֹזֵר, וְלִפְעָמִים יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁיַּגִּיעַ וְיִכָּנְסוּ הַדִּבּוּרִים לְתוֹךְ לִבְּךָ עוֹד לִפְנֵי שֶׁחֲבֵרְךָ מְקַבֵּל וּמֵבִין אֶת הַדִּבּוּרִים שֶׁלְּךָ, כְּדֶגְמַת אָדָם הַזּוֹרֵק כַּדּוּר וְאֵין מִי שֶׁיִּתְפֹּס אוֹתוֹ, אֲזַי הַכַּדּוּר מַכֶּה בְּקִיר וְקוֹפֵץ חֲזָרָה אֵלֶיךָ, כְּמוֹ כֵּן מַמָּשׁ אֲפִילּוּ אִם הָאִישׁ שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר אֵלָיו אֵינוֹ מְקַבֵּל אֶת דְּבָרֶיךָ וְאֵין הַדִּבּוּרִים נִכְנָסִים בְּאָזְנָיו, בְּכָל זֹאת הַדִּבּוּרִים

חוֹזְרִים אֵלֶיךָ וְאֵינָם הוֹלְכִים לְאִבּוּד, כְּדֶגְמַת הַכַּדּוּר שֶׁחוֹזֵר אֵלֶיךָ לִפְנֵי שֶׁחֲבֵרְךָ תָּפַס אֶת זֶה, כְּמוֹ כֵּן הוּא עִם הַדִּבּוּרִים שֶׁחוֹזְרִים אֵלֶיךָ, וְאַתָּה בְּעַצְמְךָ מִתְחַזֵּק בְּזֶה.

וְהִנֵּה הַלִּמּוּד הַזֶּה שַׁיָּךְ גַּם לְעִנְיַן חָתָן כַּלָּה הָעוֹמְדִים עַכְשָׁו בְּמַצָּב שֶׁרוֹצִים לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁצָּרִיךְ הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הֶחָתָן וְהַכַּלָּה גַּם כֵּן לְהַכְנִיס אֶת הַלִּמּוּדִים הָאֵלּוּ, אֲשֶׁר מְאֹד שַׁיָּכִים כְּשֶׁמְּקִימִים בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, שֶׁהַבַּעַל צָרִיךְ לָדַעַת שֶׁעָלָיו מָנַח הַחוֹב לְחַזֵּק אֶת אִשְׁתּוֹ, כִּי לִפְעָמִים אִשְׁתּוֹ שְׁבוּרָה וְצָרִיךְ לְחַזֵּק אוֹתָהּ, וְצָרִיךְ הַבַּעַל לָדַעַת שֶׁאֲפִילּוּ אִם יִהְיֶה מַצָּב שֶׁאַתָּה רוֹצֶה לְחַזֵּק אוֹתָהּ וְאַתָּה מַרְגִּישׁ שֶׁהִיא לֹא מַקְשִׁיבָה וּמֵבִין אוֹתְךָ וְכוּ', אֵין לְהַבַּעַל לְהִתְפַּעֵל מִזֶּה, אֶלָּא לְהַמְשִׁיךְ לָתֵת מַחְמָאוֹת וְדִבּוּרֵי חִיזּוּק, וְאִם זֶה לֹא יִכָּנֵס לְאָזְנֶיהָ לְפָחוֹת יַחְזְרוּ הַדִּבּוּרִים אֶל הַבַּעַל וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה מְחַזֵּק מֵהַדִּבּוּרִים שֶׁלּוֹ בְּעַצְמוֹ.

וְכָתוּב בְּסֵפֶר הַקָּדוֹשׁ "זֶרַע קוֹדֶשׁ" אֲשֶׁר זֶה פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק שֶׁל פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ "וְאִישׁ אֶת קָדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה" שֶׁאִם הָאָדָם מְקַדֵּשׁ אֶת אֲחֵרִים בְּקְדֻשָּׁה – הַיְנוּ שֶׁמְּחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזַי 'לוֹ יִהְיוּ' אֲזַי יִהְיֶה לוֹ גַּם כֵּן הִתְחַזְּקוּת בְּעֵת הַצּוֹרֶךְ. וְזֶה כְּמוֹ שֶׁאָמַרְנוּ לְעֵיל אֲשֶׁר עַל יְדֵי שֶׁמְּחַזְּקִים אֶת אֲחֵרִים עַל יְדֵי זֶה מִתְחַזְּקִים בְּעַצְמָם, וְכֵן הוּא גַּם בְּעִנְיַן שָׁלוֹם בַּיִת.

וְזֶה גַּם הָעִנְיָן שֶׁל חוּפָּה וְקִדּוּשִׁין, שֶׁהֶחָתָן אוֹמֵר לְהַכַּלָּה "הֲרֵי אַתְּ מְקוּדֶּשֶׁת לִי" וְלִכְאוֹרָה מַהוּ הַלָּשׁוֹן "מְקוּדֶּשֶׁת" הֲרֵי בְּפָסוּק כָּתוּב (דְּבָרִים כד, ה) "כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה חֲדָשָׁה וְגוֹ' נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אֶחָת וְשִׂמַּח אֶת אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקָח" וְרוֹאִים שֶׁהַתּוֹרָה קוֹרֵא אֶת הַנִּישּׂוּאִין בִּלְשׁוֹן 'קִיחָה', כִּי 'יִקַּח', רַק חַז"ל תָּפְסוּ אֶת הַלָּשׁוֹן 'קִידּוּשִׁין', וְלִכְאוֹרָה לָמָּה שִׁנּוּ מִלָּשׁוֹן הַכָּתוּב? אֶלָּא כִּי צָרִיךְ לָדַעַת אֲשֶׁר הַנִּשּׂוּאִין זֶה עִנְיַן שֶׁל 'קְדֻשָּׁה', שֶׁבּוֹנִים 'בַּיִת שֶׁל קְדֻשָּׁה', לְהָאִיר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה הָלְאָה לִילָדָיו, כִּי מַה זֶּה בַּיִת בִּקְדוּשָׁה? 'בִּקְדוּשָׁה' פֵּרוּשׁוֹ 'בֶּאֱמוּנָה'! וּכְמוֹ שֶׁנָּהוּג לְבָרֵךְ אֶת הֶחָתָן שֶׁיִּזְכֶּה לִבְנוֹת בַּיִת נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל, מַה זֶּה 'בַּיִת נֶאֱמָן', בַּיִת 'נֶאֱמָן' פֵּרוּשׁוֹ בַּיִת שֶׁל אֱמוּנָה, כִּי רַק כָּךְ בּוֹנִים בַּיִת יְהוּדִי, רַק עִם אֱמוּנָה, שֶׁמַּכְנִיסִים אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּבַּיִת, שֶׁזֶּהוּ פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל בַּיִת שֶׁל 'אֱמוּנָה וּקְדֻשָּׁה'.

וְזֶה מַה שֶּׁאוֹמְרִים בְּעֵת הַקִּדּוּשִׁין הַנָּסָח "הֲרֵי אַתְּ מְקוּדֶּשֶׁת לִי" הַיְנוּ אֲנִי מְקַדֵּשׁ אוֹתָךְ, וּכְשֶׁמַּשְׁפִּיעִים קְדֻשָּׁה לַאֲחֵרִים אֲזַי מִמֵּילָא 'מְקוּדֶּשֶׁת לִי' זֶה נַעֲשֶׂה 'לִי' לְעַצְמִי, שֶׁגַּם אֲנִי מִתְקַדֵּשׁ.

וּכְשֶׁאָדָם מִתְחַתֵּן זֶה גַּם כֵּן עִנְיַן שֶׁל קְדֻשָּׁה בִּכְדֵי לְהַשְׁפִּיעַ וּלְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְזֶה 'וְאִישׁ אֶת קָדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ' – 'לוֹ יִהְיוּ' זֶה לְשׁוֹן רַבִּים, שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל הַיְלָדִים שֶׁלּוֹ, שֶׁיִּזְכֶּה לְהָאִיר קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה אֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בִּילָדָיו הַבָּאִים אַחֲרָיו, בְּעֶזְרָתוֹ יִתְבָּרַךְ. שֶׁזֶּהוּ כָּל הָעִנְיָן שֶׁל נִשּׂוּאִין לְהָאִיר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה הָלְאָה לְעוֹד יְהוּדִים.

גַּם צָרִיךְ לָדַעַת אֲשֶׁר בְּבֵית שֵׁישׁ שָׁלוֹם וְאַהֲבָה, יִשְׁפַּע שָׁם פַּרְנָסָה בְּשֶׁפַע, כְּמַאֲמָר חֲכָמֵינוּ זַ״ל (בָּבָא מְצִיעָא נ״ט.) ׳אוֹקִירוּ לְנָשַׁייכוּ כִּי הֵיכִי דְּתִתְעַתְּרוּ׳, [תְּכַבְּדוּ וּתְיַקְּרוּ אֶת נְשׁוֹתֵיכֶם כְּדֵי שֶׁתִּהְיוּ עֲשִׁירִים], וְזֶה פֵּרוּשׁ **וְאִישׁ אֶת קָדָשָׁיו** שֶׁזֶּה לְשׁוֹן קִידּוּשִׁין, וְאוֹמְרִים אֶת הַלָּשׁוֹן ׳קְדָשָׁיו׳, כִּי זֶה הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ בְּעַצְמוֹ, כִּי בַּשָּׁמַיִם הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה הָיוּ נְשָׁמָה אַחַת, וְזֶה הַנְּשָׁמָה שֶׁלּוֹ, שֶׁזֶּה ׳קְדָשָׁיו׳ **לוֹ יִהְיוּ**, וְאִם הוּא מְקַיֵּים אֶת עֲצוֹתָיו שֶׁל הַכֹּהֵן דְּהַיְנוּ הַצַּדִּיק הַמְּחַזְּקוֹ בְּשָׁלוֹם בַּיִת שֶׁיְּחַזֵּק אֶת אִשְׁתּוֹ וְכוּ׳, אֲזַי (עֵין רַשׁ״י) **לוֹ יִהְיֶה** מָמוֹן הַרְבֵּה, הַבָּא מִצַּד אִשְׁתּוֹ, כִּי הַפַּרְנָסָה בָּא בִּזְכוּת הָאִשָּׁה.

וְהִנֵּה כָּל הַדִּיבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ לְעֵיל מְקַבְּלִים מֵהַצַּדִּיק, וְעַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם מְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, עַל יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ דִּבּוּרִים לְחַזֵּק אֶת הַזּוּלַת, שֶׁזֶּה פֵּרוּשׁ הַפָּסוּק (בַּמִּדְבָּר ה, י) ״**וְאִישׁ אֶת קָדָשָׁיו לוֹ יִהְיוּ אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לַכֹּהֵן לוֹ יִהְיֶה**״ הַיְנוּ ׳**אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לַכֹּהֵן**׳ עַל יְדֵי שֶׁהָאָדָם יִתֵּן אֶת עַצְמוֹ לְהַכֹּהֵן שֶׁיִּתְקָרֵב אֶל הַכֹּהֵן שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, עַל יְדֵי זֶה ׳**לוֹ יִהְיֶה**׳ כְּבָר יִהְיֶה לוֹ גַּם כֵּן דִּבּוּרִים לְדַבֵּר וּלְחַזֵּק אֶת אֲחֵרִים, כַּאֲשֶׁר רָאִינוּ בְּחוּשׁ שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁהָיוּ מְקָרְבִים אֶל מוֹהֲרָא״שׁ זַ״ל הָיוּ לָהֶם דִּבּוּרִים אֲחֵרִים לְגַמְרֵי, דִּבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת הַמְחַזְּקִים וּמְשַׂמְּחִים אֶת נֶפֶשׁ כָּל חָי.

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעֲזֹר שֶׁנִּזְכֶּה לִהְיוֹת מְקָרְבִים אֶל צַדִּיקִים אֱמִתִּיִּים, וְנִזְכֶּה לְהִתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק עוֹד יְהוּדִים, וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיֶה לָנוּ מְמֵילָא חִיזּוּק בְּעַצְמֵנוּ, וְנִזְכֶּה לְפַרְנָסָה בְּשֶׁפַע אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.